

ÉRTÉKLELTÁR - ÉRTÉKVIZSGÁLAT

A helyi egyedi védelem alatt álló épületek, egyéb értékek bemutatása

Készítette:

Mersits Ildikó

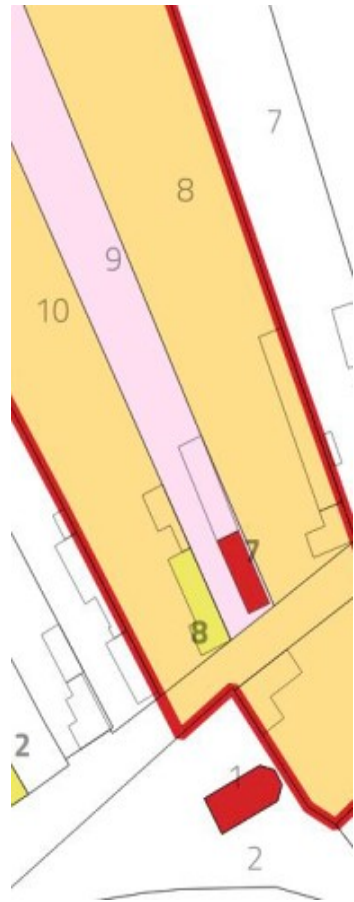
Szabó Éva

2019.

A helyi egyedi védelem alatt álló épületek térképe, feltüntetve az országos védelem alatt álló műemlékeket és műemléki környezetet is.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
1.	10	Okorág Rákóczi út 8.	lakóépület	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

A település egyetlen országosan védett lakóépületének a szomszédságában áll ez az eredetileg a 19. század közepén épült, oldalhatáron álló, eredetileg oromfalas, később az utcáfronton hajlított ház. Utcai homlokzata eklektikus jellegű, a két szélén és közepén előreugratott, sötétre festett, fejezetes oszlopsáv díszíti. Szabályos sorban elhelyezett, anyagában, formájában eredeti 1:2 arányú ablakai körül és között sötétbarna vakolatsávok húzódnak. Udvari homlokzata előtt utólagos, egyenes záródású falazott pilléres tornác húzódik. Falazott, fejezetes kerítésoszlopai közt díszített fémkerítés.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Az épület körüli vízvezetés korrekt megoldásával a további nedvesedés megakadályozható. Javítandó a vakolat, a homlokzatfestés, megtartva a jellegzetes színezést. A nyílászárókat felújítás után javasolt megtartani, a hiányzó redőnyöket a meglévőhöz hasonlóval kell pótolni. A kerítéspillérek és mezők is felújítandók.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
2.	14	Okorág Rákóczi út 12.	lakó-, és gazdasági épü- letek	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

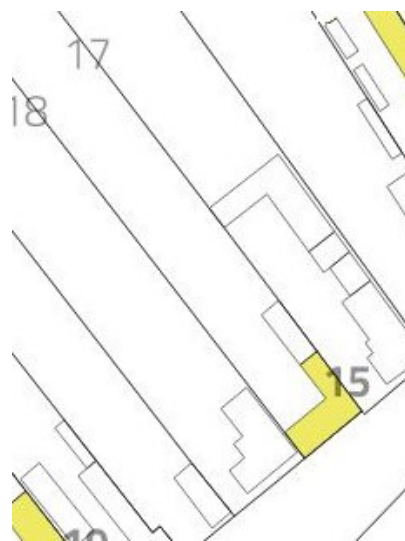
A díszes homlokzatú, oldalhatáron álló, utcafronton hajlított házként kialakított lakóépület és a hozzáépített, téglarchitektúrával, fabetétekkel művesen kialakított gazdasági épületek sora módosabb építetöre utal. Az utcai homlokzat szimmetrikus, 4 tengelyes, a széleken és közepén kváderutánzatú lizénákkal kiemelt, melyek felső szakaszát kannelúrás oszlop-elemek hangsúlyozzák. A tagolt párkány és szemöldökpárkány alatti, egy a kettős arányú ablakokat széles, színezett vakolatsáv kíséri, felül háromszög formában megtörve, oszlopelemekkel kiemelve. Díszes kerítéskapu zárja be az udvart.

KORREKCIÓS JAVASLAT

A lakóépület utcai homlokzatán kisebb festékihiány látható a színezett részeken, ezek javítandók. Megoldandó a lábázat nedvesedés elleni védelme.

A gazdasági épületek felújítást igényelnek, az oda nem illő későbbi elemeket el kell távolítani, a hiányzó szerkezeti részeket pótolni kell.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
3.	17	Okorág Rákóczi út 15.	lakóépület	helyi egyedi védelem

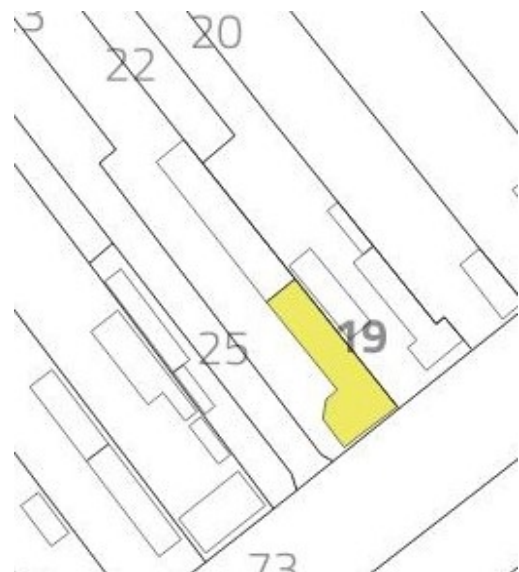
VÉDENDŐ ÉRTÉK

Az eredetileg a 19. század közepén épülhetett, utcára merőleges gerincű, oldalhatárra épült lakóházat a századforduló körül hajlított házként bővítették, zártosrúvá téve a beépítést. Az utcai homlokzat nyugati oldalán nagy kapubejáró nyílt, mellette 5 db 1:2 arányú fa zsalugáteres ablakkal. A téglarchitektúrás, nyerstégla homlokzatot osztópárkányok, az ablakok felett szemöldökpárkányok tagolják. Az utcai szárny véghomlokzatai tűzfalas végződésűek.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Az épület körüli vízvezetés megoldandó, ezzel a lábazati vizesedés, homlokzatnedvesedés megállítható. A kapu feletti repedést kiváltó okot ki kell vizsgálni, meg kell szüntetni. A kapunyílás ideiglenes lezárása helyett az épülethez illő kaput kell elhelyezni.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
4.	22	Okorág Rákóczi út 19.	lakóépület	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

A 19. század közepén épülhetett oromfalas házat később utcafronton hajlított házzá alakíthatták, díszes, polgárháznak megfelelő homlokzatkialakítással, eklektikus stílusjegyekkel. Az utcai homlokzat emelt térdfalas. 4 korinthoszi jellegű oszlopfejezetes rizalit a széleken 2, középen 1 vakolatsávval keretezett ablaknyílást fog közre. Tagozatos párkány, szemöldökpárkány, a lábazat felett pedig füzér, kagyló és növényi ornamentikás festett vakolatdíszes mezők ékesítik a homlokzatot.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Az északkeleti oldal lépcsős záródású tűzfalának és a csatlakozó oldalhomlokzatoknak a vakolása, festése elkészítendő. A homlokzati díszek, nyílászárók folyamatos karbantartást igényelnek. A lábazattól a fűvesített sávnál beszivárgó víz távoltartandó.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
5.	29	Okorág Rákóczi út 23.	lakó-, és gazdasági épü- letek	helyi egyedi védelem

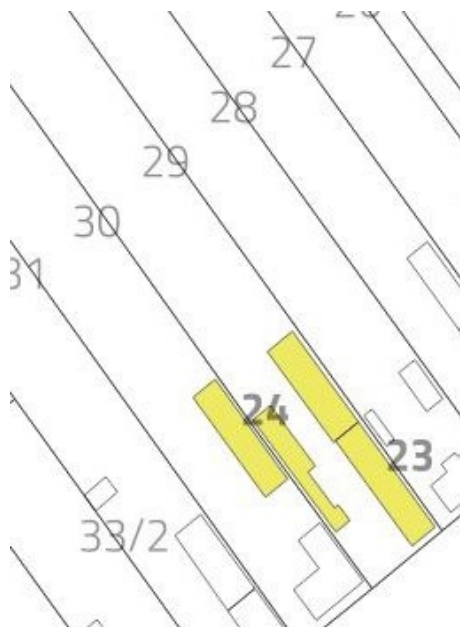
VÉDENDŐ ÉRTÉK

A település jellegzetes, szinte eredeti értékeit maradéktalanul megtartó portája. Utcára merőleges gerincű, oromfalas lakó-épület, folytatásában a lakóépületnél magasabb, szélesebb, homlokzatarchitektúrával ékesített gazdasági épülettel. A délnyugati oldalhatáron kétszintes, részben faszerkezettel megemelt gazdasági épületek sorolódnak. A főépület az udvar felé a négyszögletes oszlopok fölött vakolatsík váltással kiemelt íves tornácos kialakítású, az utcai homlokzat nyílásai eredeti arányúak. A porta téglaoszlopos, falazott kerítése, kovácsoltvas kapuzata harmóniában van az épülettel.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Példáson karbantartott épület-együttes, a folyamatos karbantartással ez az állapot hosszú ideig fenntartható. Az oromfalon megjelenő elektromos vezetékeket jó lenne föld alatt vinni. A gazdasági épületek faszervezetei fokozott gondozást igényelnek. Javítandó a tetőzetük, a vízelvezetés a gazdasági épületeken.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
6.	30	Okorág Rákóczi út 24.	gazdasági épület	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

A hajlított házként kialakított lakóépületet az oldalhatáron itt is nagy magasságú, díszesen kialakított, téglarchitektúrás gazdasági épület követi, pár méterrel elmaradva attól. Fallizénák közt szimmetrikus kialakítással helyezték el a kapuzatokat, ajtókat, ablakokat, fölöttük téglaboltívekkel, az ablakoknál megkettőzve azokat. Az eresz alatt fogsormintázatos párkány húzódik. A díszítő fallizénák, a teherhordó boltozatok feletti, síkban kiugró falazott boltövek nyerstégla struktúrájától. A településen több hasonló gazdasági épület is fennmaradt.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Az épület falszövege javítást igényel, a faszervezetek szükség esetén cserélendők az eredetivel megegyezően. Az épület körül a járdafelület rendezendő, hogy a csapadékvíz ne okozhasson károsodást. A tető hullámos, a cserépfedés átrakása, a lécezés cseréje indokolt.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
7.	39	Okorág Rákóczi út 30.	gazdasági épület	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

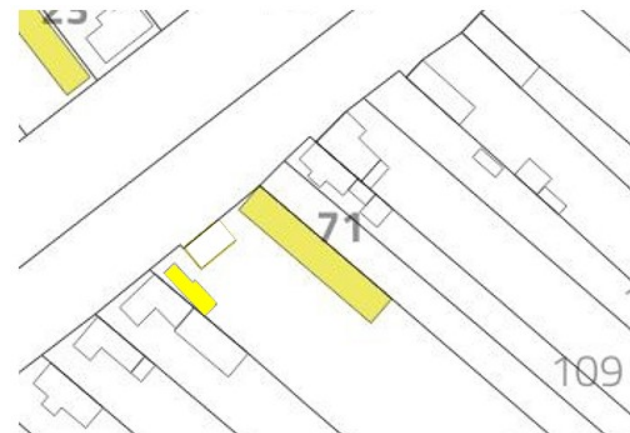
A településre jellemző a gazdasági épületek jelentőségének kiemelése méretükkal, anyaghasználatukkal, homlokzati megjelenésükkel.

A hajlított házhoz az oldalhatáron csatlakozó gazdasági épülethez további, utcavonallal párhuzamos szín is hozzáépült, lekerítve ezzel a gazdasági udvart. Az oldalhatárral párhuzamos szárny udvari homlokzata gazdag téglarchitektúrával, finom részletekkel tanúskodik múltjáról. Síkból kiemelkedő téglaboltívek, eresz alatti téglafogsorok, lizénák díszítik az eredeti nyílászárókat még tartalmazó homlokzatot.

KORREKCIÓS JAVASLAT

A hátsó szárny tetőzete megrongylyant, statikailag biztosítandó, a tető átrakása szükséges. A téglarchitektúrás homlokzat fa nyílászárói javítandók, pótlandók, a kapuzat új anyagból, eredeti formáját megtartva cserélhető. A tetőzetet beázás ellen javítani szükséges, megtartva a díszmű bádorgozás igényes megoldásait.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
8.	107	Okorág Rákóczi út 71.	volt lakó- és melléképület,	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

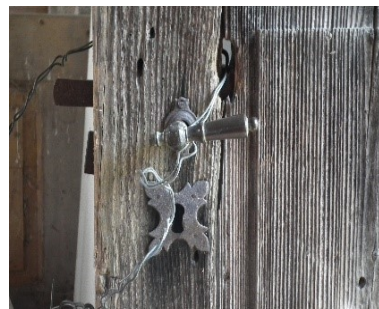
Az utcára néző, tűzfalás oromfallal rendelkező épület eredetileg módosabb gazda lakóépülete lehetett, mérete, díszítése alapján. A 20. század elején, 1923-ban épült, ahogy erről a homlokzati díszítőelem az építető monogramjával tanúskodik. A lizénasávokkal osztott homlokzati falmezőben a három ablak nem eredeti, de a tagolt osztópárkány, könyöklőpárkány, a falsávokon a kannelúrozott geometrikus díszítések, az oromzatot kísérő fűrészfogszerű díszítés megmaradtak.

Az utcai melléképület oromfala díszes téglarchitektúrával őrzi múltját.

KORREKCIÓS JAVASLAT

Az utcai homlokzat előtt futó, oda becsatlakozó vezetékek kiváltása javasolt. A homlokzati felületek folyamatos karbantartásáról, a megfelelő vízelvezetéséről folyamatosan gondoskodni kell az állagmegóvás érdekében. Az épület előtti teresedés megfelelő növényzettel történő beépítése kiemelné a helyet.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	ÉPÍTMÉNY MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
9.	223	Okorág, Monosokor, Zrínyi u. 12.	volt református templom és parókia	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

Monosokor egykor önálló település volt, Okorágtól 2 km-re, önálló templommal. 1332-ben már plébániája volt. Nevét a vízimalmokról kaphatta. Földesura Esterházy herceg volt. Az okorági templomtól földút vezetett idáig. A templom a Fekete-víz bal partjához közel áll. 1856-ban építették, klasszicista stílusban, síkmennyezetes, tornya és bejárata DNY-ra néz. 1920 körül tatarozták. Állapota azóta erősen leromlott. Mérete: 14x6,5 m, párkánymagassága 5 m. 40 ülőhelyes, karzata nincs. 2 harangja volt (104 és 15 kg).

KORREKCIÓS JAVASLAT

Mind a templom, mind a parókia felújítása, állagmegóvása elkezdődött, lassan halad. Mindenekelőtt a szerkezet állékonyságát kell biztosítani, megóvni a beázástól, a felszíni vizek károsító hatásától. Ha eredeti funkciója nem is adható vissza, megfelelő funkcióval, használattal továbbélése biztosítható.

SORSZÁM	HELYRAJZI SZÁM	CÍM	SZOBOR, EMLÉKMŰ MEGNEVEZÉSE	VÉDETTSÉG
10.	2	Rákóczi út	Hősök szobra - I. világháborús emlékmű	helyi egyedi védelem

VÉDENDŐ ÉRTÉK

A faluban sok család elveszített valakit az 1. világháború idején a haza szolgálatában. E súlyos veszteséget enyhíti a református templom kertjében 1922-ben felállított kegyeletörző, 3 kőből komponált emlékmű, a közezső oszlopon 8 elesett hős katona nevével. A pajzs alakú domborművet 1923-ban készítette a görög származású Manno Miltiades magyar szellemi olimpikon, grafikus, festő- és szobrászművész. „A dombormű központi alakja egy katona. Még áll, de bal kezét szívére szorítva éppen hátrahanyatlik, jobb kezéből már kihullott puskája földre esett, a sisakjával együtt.” „A hősként eleső alak körül csatajelenetek zajlanak. Balra lovasroham, jobbra szuronyroham, és legalul már sisakok hevernek a földön. Legfelül Magyarország koronás címerét tartja a levegőben két szárnyas angyal. Azonban, különleges módon a két angyal lábbal felfelé és fejfelé van. Ám nem bukott angyalok ők, hanem egyik kezükkel éppen elérik az elesett katonát és láthatóan igyekeznek a magasba emelni testét.” A katonától balra és jobbra Vörösmarty Mihály Szózat című versének 8. versszakát olvashatjuk. (Jobb oldali fotó: Lázár Gyula Levente)